

MINISTERUL FINANTELOR PUBLICE
Unitatea Centrala pentru Armonizarea Auditului Public Intern

Nr 420.767 /29 sept 2005

APROB,

SEBASTIAN VLADESCU
MINISTRUL FINANTELOR PUBLICE

STRATEGIA
DEZVOLTĂRII

CONTROLULUI FINANCIAR PUBLIC INTERN
ÎN
ROMÂNIA

BUCUREȘTI
Septembrie 2005

CUPRINS

2	
1. INTRODUCERE	3
1.1. Scopul	3
1.2. Obiectivul	3
1.3. Grupul de lucru	3
2. LISTA ABREVIERILOR	3
3. DEFINITII SI CONCEPTE	3
4. MEDIUL CONTROLULUI FINANCIAR PUBLIC INTERN ÎN ROMÂNIA	3
4.1. Curtea de Conturi	3
4.2. Ministerul Finanțelor Publice	4
4.2.1. Structurile de CFPI	4
4.2.2. Trezoreria publica	4
4.2.3. Administrația fiscală	4
4.2.4. Autoritatea Natională a Vamilor	4
4.2.5. Garda Financiară	5
4.3. Alte autorități de control	5
4.4. Cancelaria Primului-Ministru	5
4.5. Sistemul de control financiar al comunităților locale	5
5. SITUATIA PREZENTA A CONTROLULUI FINANCIAR PUBLIC INTERN	5
5.1. Scopul Controlului Financiar Public Intern	5
5.2. Cadrul normativ general al Controlului Financiar Public Intern	6
5.3. Tipuri de Control Financiar Public Intern	6
5.3.1. Auditul Intern	6
5.3.1.1. Auditul public intern	6
5.3.2. Controlul financiar preventiv	8
5.3.2.1. Controlul financiar preventiv propriu	9
5.3.2.2. Controlul financiar preventiv delegat	10
5.3.3. Sisteme de management financiar și control	10
5.3.4. Controlul intern de baza al entităților publice	10
5.4. Organizarea Controlului Financiar Public Intern asupra fondurilor comunitare	11
6. ANALIZA-DIAGNOSTIC A CONTROLULUI FINANCIAR PUBLIC INTERN IN ROMANIA	10
6.1. Punctele tari ale sistemului de Control Financiar Public Intern	11
6.2. Punctele slabe ale sistemului de Control Financiar Public Intern	13
7. OBSERVAȚII ȘI PROPUNERI DIN PARTEA REPREZENTANȚILOR COMISIEI EUROPENE	12
8. STRATEGIA IN DOMENIUL CONTROLULUI FINANCIAR PUBLIC INTERN IN ROMANIA	13
9. CONCLUZII	14
10. MIJLOACELE MATERIALE, FINANCIARE SI UMANE NECESARE REALIZARII OBIECTIVELOR STRATEGICE IN DOMENIUL CFPI	17
10.1. Mijloace materiale	15
10.2. Resurse umane	15
10.3. Necesități financiare	17
ANEXA NR. 1 DEFINIȚII ȘI CONCEPTE	18
ANEXA NR. 2 BAZA NORMATIVA ACTUALĂ A CFPI	20
Anexa Nr. 3 PROGRAM DE IMPLEMENTARE A MĂSURILOR STABILITE PRIN STRATEGIA DEZVOLTĂRII CFPI ÎN ROMÂNIA	22

1. INTRODUCERE

1.1. Scopul

Stabilirea direcțiilor strategice de dezvoltare pe termen scurt și mediu a controlului financiar public intern în România.

1.2. Obiectivul

Documentul strategic, editia a II-a a are ca obiectiv prezentarea stadiului actual al sistemului de CFPI, ca urmare a progreselor inregistrate in ultimii cinci ani, analiza-diagnostic, precum si proiectarea principalelor directii de actiune pentru dezvoltarea in continuare a acestui sistem.

1.3. Grupul de lucru

Documentul a fost actualizat de MFP – prin directiile sale de specialitate: UCAAPI, UCASMFC, cu asistenta expertilor straini.

Grupul de lucru exprimă cea mai înaltă recunoștință tuturor celor care au contribuit, în diverse forme, la elaborarea și definitivarea acestuia.

2. LISTA ABREVIERILOR

API: audit public intern

CCD: Corpul Controlorilor Delegați

CFP: control financiar preventiv

CFPD: control financiar preventiv delegat

CFPI: control financiar public intern

CFPP: control financiar preventiv propriu

DGFP: Direcția generală a finanțelor publice

INA: Institutul National de Administratie

MFP: Ministerul Finanțelor Publice

UCAAPI: Unitatea Centrala de Armonizare pentru Auditul Public Intern

UCASMFC: Unitatea centrala de armonizare a sistemelor de management financiar si control

3. DEFINITII SI CONCEPTE

Definițiile si conceptele generale privind controlul si auditul intern utilizate în prezentul document sunt cuprinse in Anexa nr. 1.

4. MEDIUL CONTROLULUI FINANCIAR PUBLIC INTERN ÎN ROMÂNIA

In prezent, mediul controlului financiar public intern in România se structurează astfel:

4.1. Curtea de Conturi

Curtea de Conturi exercita controlul asupra modului de formare, administrare si intrebuintare a resurselor financiare ale statului si ale sectorului public, fiind autoritatea publica a statului care efectueaza auditul extern in sectorul public.

Curtea de Conturi functioneaza pe langa Parlamentul Romaniei si isi desfasoara activitatea in mod independent, in conformitate cu dispozitiile Constitutiei si ale legilor tarii. Aceasta este o institutie independenta profesional, consilierii de conturi fiind numiti de Parlament pentru un mandat de 9 ani, revocarea acestora fiind tot o competenta parlamentara. Membrii Curtii de Conturi sunt independenti in exercitarea mandatului lor si inamovibili pe toata durata acestuia.

Curtea de Conturi prezinta anual Parlamentului raportul asupra conturilor de gestiune ale bugetului public, precum si rezultatele evaluarii sistemelor de management financiar si control intern. Litigiile rezultate din activitatea de control se solutioneaza de instantele judecatoresti specializate.

4.2. Ministerul Finanțelor Publice

4.2.1. Structurile de CFPI

Structurile de CFPI vor fi detaliate în capitolul 5.

4.2.2. Trezoreria publica

Veniturile publice sunt *încasate și contabilizate* prin sistemul Trezoreriei publice pe fiecare contribuabil și pe fiecare sursă de venit, controlând modul în care au fost respectate obligațiile fiscale (nivel, termene etc.).

Plățile publice se efectuează tot prin sistemul Trezoreriei publice, pe baza bugetelor de venituri și cheltuieli ale instituțiilor publice. Trezoreria publică controlează, astfel, disponibilitățile creditelor (capitol, titlu) și regularitatea plăților, pe baza documentelor justificative (state de salarii, situații de lucrări etc.).

Trezoreria statului realizează trimestrial și anual contul de execuție a bugetului de stat, a bugetelor fondurilor speciale și a bugetelor locale, prin centralizare contabilă.

4.2.3. Administrația fiscală

Stabilirea și înregistrarea debitelor, colectarea și urmărirea încasării impozitelor și taxelor datorate bugetelor publice sunt activități organizate prin rețeaua națională a administrațiilor fiscale. Controlul fiscal, componenta importantă a stabilirii obligațiilor, este destinat constatării sincerității declarațiilor obligațiilor fiscale ale contribuabililor, urmărind eliminarea evaziunii fiscale, fiind exercitat de structuri specializate, atât la nivel central, cât și teritorial.

4.2.4. Autoritatea Națională a Vămilor

Autoritatea Națională a Vămilor are ca obiectiv controlul mărfurilor, vehiculelor și persoanelor în punctele vamale de la graniță și din teritoriu, în vederea calculării și încasării sumelor datorate cu titlul de drepturi vamale și a altor venituri publice conexe (accize, T.V.A. etc.); de asemenea, organizează și implementează activitățile de prevenire și combatere a fraudei și a contrabandei vamale.

Autoritatea Națională a Vămilor asigură aplicarea legislației în domeniul vamal în mod transparent și nediscriminatoriu tuturor persoanelor fizice și juridice, indiferent de statutul lor juridic și de forma de organizare și funcționare a acestora.

4.2.5. Garda Financiară

Garda Financiară exercită controlul operativ și inopinat privind prevenirea, descoperirea și combaterea oricăror acte și fapte din domeniul economic, financiar și vamal, care au ca efect evaziunea și fraudă fiscală.

4.3. Alte autorități de control

Alte autorități de control care acționează pentru prevenirea, constatarea și sancționarea încălcării prevederilor legale în domenii specifice precum: Garda Națională de Mediu, Inspectoratul de Stat în Construcții, Inspectoratul muncii, Inspectoratul sanitar și veterinar etc.

4.4. Cancelaria Primului-Ministru

Cancelaria Primului-Ministru este o componentă a aparatului de lucru al Guvernului, care exercită și atribuții de control asupra activității autorităților și instituțiilor publice centrale și locale, dispuse de Primul-Ministru. Asigură coordonarea luptei antifraudă și de protejare a intereselor financiare ale Uniunii Europene în România, în calitate de punct unic de contact cu Oficiul European de Luptă Antifraudă.

4.5. Sistemul de control financiar al comunităților locale

Angajarea și efectuarea cheltuielilor din bugetul comunităților locale este în responsabilitatea ordonatorului de credite (primarul).

Stabilirea și înregistrarea debitelor, colectarea, urmărirea și controlul sincerității declarațiilor obligațiilor fiscale de natura impozitelor și taxelor locale sunt efectuate de structuri specializate ale comunităților locale.

Veniturile sunt încasate și centralizate prin sistemul Trezoreriei publice pe fiecare contribuabil și pe fiecare sursă de venit, evidențiind modul în care au fost respectate obligațiile fiscale (nivel, termen etc.).

Plățile sunt efectuate prin Trezoreria publică, care controlează disponibilitățile de credit și regularitatea acestora, pe baza documentelor justificative (facturi, situații de lucrari, state salarii etc.).

Structurile de CFPI se vor prezenta în capitolul 5.

5. SITUAȚIA PREZENTA A CONTROLULUI FINANCIAR PUBLIC INTERN

5.1. Scopul Controlului Financiar Public Intern

Scopul CFPI, așa cum este stabilit prin lege, este verificarea legalității, regularității și conformității operațiunilor, identificând slăbiciunile sistemului de control intern care au generat erorile, gestiunea defectuoasă sau frauduloasă și propunerea de măsuri de remediere a acestora. Verificarile se exercită în următoarele domenii :

- Veniturile publice (stabilirea, înregistrarea debitelor și urmărirea încasărilor) ;
- Cheltuielile publice gestionate de ordonatorii principali, secundari și terțiari ai bugetului de stat, bugetului asigurărilor sociale, fondurilor extrabugetare, precum și ai bugetelor colectivităților locale;
- Utilizarea fondurilor publice externe, rambursabile și nerambursabile, inclusiv a fondurilor Uniunii Europene;
- Veniturile și cheltuielile societăților naționale, companiilor naționale și a altor persoane juridice de drept privat care utilizează fonduri publice și/sau administrează patrimoniu public.

5.2. Cadrul normativ general al Controlului Financiar Public Intern

Cadrul normativ general a CFPI este prezentată în Anexa nr. 2.

5.3. Tipuri de Control Financiar Public Intern

5.3.1. Auditul Intern

5.3.1.1. Auditul Public Intern

- *Definiție – concept* : Așa cum este definit de cadrul normativ existent, API este o activitate funcțional independentă și obiectivă, care dă asigurări și consiliere conducerii pentru buna administrare a veniturilor și cheltuielilor publice, perfecționând activitățile entității publice; ajută entitatea publică să își îndeplinească obiectivele printr-o abordare sistematică și metodică, care evaluează și îmbunătățește eficiența și eficacitatea sistemului de conducere bazat pe gestiunea riscului, a controlului și a proceselor de administrare.
- *Coordonare*: MFP, prin UCAAPI, asigură coordonarea activității de audit public intern:
 - elaborează, conduce și aplică o strategie unitară în domeniul auditului public intern și monitorizează la nivel național această activitate;
 - dezvoltă cadrul normativ în domeniul auditului public intern;
 - dezvoltă și implementează proceduri și metodologii uniforme, bazate pe standardele internaționale, inclusiv manualele de audit intern;

- dezvoltă metodologiile în domeniul riscului managerial;
 - elaborează Codul privind conduita etică a auditorului intern;
 - avizează normele metodologice specifice sectoarelor de activitate, în domeniul auditului public intern;
 - dezvoltă sistemul de raportare a rezultatelor activității de audit public intern și elaborează raportul anual, precum și sinteze, pe baza rapoartelor primite;
 - efectuează misiuni de audit public intern de interes național cu implicații multisectoriale;
 - verifică respectarea normelor, instrucțiunilor, precum și a Codului privind conduita etică a auditorului intern de către compartimentele de audit public intern și poate iniția măsurile corective necesare, în cooperare cu conducătorul entității publice în cauză;
 - coordonează sistemul de recrutare și de pregătire profesională în domeniul auditului public intern;
 - avizează numirea/destituirea șefilor compartimentelor de audit public intern din entitățile publice;
 - cooperează în domeniul sau de activitate cu Curtea de Conturi și cu alte instituții și autorități publice din România;
 - cooperează cu autoritățile și organizațiile de control financiar public din alte state, inclusiv din Comisia Europeană.
- Pe lângă UCAAPI s-a constituit Comitetul pentru Audit Public Intern (CAPI), organism cu caracter consultativ, care acționează în vederea definirii strategiei și a îmbunătățirii activității de audit intern, în sectorul public. În realizarea obiectivelor sale CAPI are următoarele atribuții principale:
 - dezbate planurile strategice de dezvoltare în domeniul auditului public intern și emite o opinie asupra direcțiilor de dezvoltare a acestuia;
 - dezbate și emite o opinie asupra actelor normative elaborate de UCAAPI în domeniul auditului public intern;
 - dezbate și avizează raportul anual privind activitatea de audit public intern și îl prezintă Guvernului;
 - avizează planul misiunilor de audit public intern de interes național cu implicații multisectoriale;
 - dezbate și emite o opinie asupra rapoartelor de audit public intern de interes național cu implicații multisectoriale;
 - analizează importanța recomandărilor formulate de auditorii interni în cazul divergențelor de opinii dintre conducătorul entității publice și auditorii interni, emițând o opinie asupra consecințelor neimplementării recomandărilor formulate de aceștia;
 - analizează acordurile de cooperare între auditul intern și cel extern referitor la definirea conceptelor și la utilizarea standardelor în domeniu, schimbul de rezultate din activitatea propriu-zisă de audit, precum și pregătirea profesională comună a auditorilor;
 - avizează numirea și revocarea directorului general al UCAAPI.
 - În fiecare instituție publică activitatea de audit este organizată în cadrul unei structuri independente, în subordinea directă a conducerii entității publice și, prin atribuțiile sale, nu trebuie să fie implicat în elaborarea procedurilor de control intern și în desfășurarea activităților supuse auditului intern. Atribuțiile compartimentului de audit public intern sunt:
 - elaborează norme metodologice specifice entității publice în care își desfășoară activitatea, cu avizul UCAAPI sau al organului ierarhic superior, în cazul entităților publice subordonate;
 - elaborează proiectul planului anual de audit intern;

- efectuează activități de audit intern, respectiv audit de regularitate și auditul performanței, pentru a evalua dacă sistemele de management financiar și control ale entității publice sunt transparente și sunt conforme cu normele de legalitate, regularitate, economicitate, eficiență și eficacitate;
- informează UCAAPI despre recomandările neînsușite de către conducătorul entității publice auditate, precum și despre consecințele acestora;
- raportează periodic asupra constatărilor, concluziilor și recomandărilor rezultate din activitățile sale de audit;
- elaborează raportul anual al activității de audit intern;
- în cazul identificării unor iregularități sau posibile prejudicii, raportează imediat conducătorului entității publice și structurii de control intern abilitate.

La instituțiile publice mici, care nu sunt subordonate altor entități publice, auditul intern se limitează la auditul de regularitate și se efectuează de către compartimentele de audit intern ale Ministerului Finanțelor Publice.

- Statutul auditorului intern are la baza principiul independenței, fiind reglementat prin Carta Auditului Intern, Codul de Conduita al auditorului intern cât și în normele profesionale aplicabile în România, având următoarele elemente caracteristice :
 - auditorii interni nu sunt supuși influenței managementului în elaborarea planului strategic și anual cât și în planificarea auditurilor ad-hoc. Auditorul intern are libertatea de a stabili prioritățile de auditare pe baza analizei obiective a riscurilor și de a lua în considerare eventualele sugestii ale managementului ;
 - auditorul intern alege tipurile de audit pe care le considera cele mai potrivite a fi aplicate în misiunile de audit de regularitate, sistem sau performanță ;
 - concluziile și recomandările auditului intern sunt rezultatul propriei judecări profesionale ale acestora ;
 - auditorul intern raportează conducătorului entității publice, respectiv celui mai înalt nivel de decizie ;
 - în cazul în care managementul nu este de acord, respectiv nu sprijină concluziile și recomandările auditului, auditorul intern raportează UCAAPI în vederea medierii, iar, în cazul în care aceste situații nu pot fi mediate, UCAAPI raportează Guvernului;
 - pentru acțiunile întreprinse cu bună credință în exercitarea atribuțiilor și în limita acestora, auditorii interni nu pot fi sancționați sau trecuți în altă funcție;
 - numirea/revocarea auditorilor interni de către management se realizează cu avizul favorabil al conducătorului compartimentului de audit intern, iar numirea/revocarea acestuia din urmă se realizează cu acordul UCAAPI.
- *Desfășurare:* Activitatea de audit se desfășoară pe baza planului strategic și a planului anual de audit aprobat de conducătorul fiecărei instituții publice, pe baza propunerilor structurii de audit. Acestea pot viza toate domeniile de activitate ale instituției din care auditorul selectează pe cele cu risc ridicat, ținând cont și de recomandările Curții de Conturi. Fiecare misiune de audit cuprinsă în plan se desfășoară în baza normelor metodologice, finalizându-se într-un raport de audit intern bazat pe documente relevante. Raportul este prezentat conducătorului entității publice, iar recomandările sunt supuse aprobării. Pentru recomandările acceptate, structurile auditate elaborează planuri de acțiune în vederea implementării acestora, care trebuie duse la îndeplinire de compartimentele responsabile.

5.3.2. Controlul financiar preventiv

- *Definiție-concept:* Așa cum este definit de cadrul normativ existent, CFP este o activitate independentă, organizată în cadrul entităților publice, constând în verificarea sistematică a proiectelor de operațiuni care presupun decizii financiare și/sau patrimoniale. Verificarea privește legalitatea, regularitatea și încadrarea în limitele angajamentelor bugetare stabilite, a operațiunilor supuse controlului.
Operațiunile supuse CFP privesc:
 - a) angajamente legale și credite bugetare sau credite de angajament, după caz;

- b) deschiderea si repartizarea de credite bugetare;
- c) modificarea repartizarii pe trimestre si pe subdiviziuni ale clasificatiei bugetare a creditelor aprobate, inclusiv prin virari de credite;
- d) ordonantarea cheltuielilor;
- e) efectuarea de incasari in numerar;
- f) constituirea veniturilor publice, in privinta autorizarii si a stabilirii titlurilor de incasare;
- g) reducerea, esalonarea sau anularea titlurilor de incasare;
- h) constituirea resurselor proprii ale bugetului Uniunii Europene, reprezentand contributia viitoare a Romaniei la acest organism;
- i) recuperarea sumelor avansate si care ulterior au devenit necuvenite;
- j) vanzarea, gajarea, concesiunea sau inchirierea de bunuri din domeniul privat al statului sau al unitatilor administrativ-teritoriale;
- k) concesiunea sau inchirierea de bunuri din domeniul public al statului sau al unitatilor administrativ-teritoriale;
- l) alte tipuri de operatiuni, stabilite prin ordin al ministrului finantelor publice.

CFP se exercită prin viză, respectiv prin refuz de viză.

- **Coordonare:** MFP este instituția abilitată să asigure coordonarea activității de control preventiv, prin:
 - elaborarea și perfecționarea continuă a cadrului normativ;
 - elaborarea normelor metodologice privind cadrul general al atribuțiilor și exercitării controlului financiar preventiv;
 - avizarea normelor metodologice specifice privind organizarea și exercitarea controlului financiar preventiv propriu, elaborate de ordonatorii principali de credite ai bugetului de stat, ai bugetului asigurărilor sociale de stat, ai bugetelor fondurilor speciale, precum și pentru operațiunile Fondului National și ale agențiilor de implementare care derulează fonduri comunitare;
 - elaborarea raportului national anual privind controlul financiar preventiv;
 - coordonarea sistemului de pregătire profesională a persoanelor care efectuează controlul financiar preventiv.
- **Organizare:** CFP se organizează și se exercită sub două forme:

5.3.2.1. Controlul financiar preventiv propriu

CFPP este organizat în toate entitățile publice, de regulă, în cadrul compartimentelor de specialitate financiar-contabila.

Operațiunile supuse controlului sunt cele cuprinse în cadrul general (stabilit prin norme de MFP), completate cu operațiunile specifice entității publice (stabilite prin decizie a conducătorului).

Persoana care exercită CFPP trebuie să nu fie implicată în efectuarea operațiunilor supuse controlului.

Acordarea vizei sau refuzul vizei, nu se poate impune pe nici o cale persoanei care exercită CFPP rezultatele acestui control depinzând exclusiv de judecatile profesionale ale controlorului.

Persoanele în drept să exercite controlul financiar preventiv propriu răspund, în raport de culpa lor, pentru operațiunile vizate.

În cazul refuzului de viză, conducătorul entității poate să dispună efectuarea operațiunii pe propria răspundere, situație în care se informează Curtea de Conturi, Ministerul Finantelor Publice și, după caz, organul ierarhic superior al entității publice.

Evaluarea activității de control financiar preventiv propriu aparține structurii de audit a entității publice.

Numirea/destituirea persoanelor care desfășoară activități de control financiar preventiv propriu se face de conducătorul entității publice, cu acordul unității publice superioare, acordul Ministerului Finantelor Publice fiind necesar numai în cazul ordonatorilor principali de credite.

Personalului care exercită controlul financiar preventiv propriu i s-a asigurat un sistem de salarizare stimulativ.

5.3.2.2. Controlul financiar preventiv delegat

CFPD se exercita de către MFP, prin CCD, care funcționează ca un compartiment distinct, în subordinea ministrului finanțelor publice. CCD este organizata la nivel central si teritorial si este condus de controlorul financiar sef si de doi adjuncti numiti, prin hotarare a Guvernului, pentru o perioada de 6 ani.

CCD, ca structura proprie a MFP, este independenta de structura manageriala a entitatii publice la care exercita viza.

Controlul financiar preventiv delegat se exercită:

- a) la instituțiile publice importante (ordonatorii principali de credite), Trezoreria statului și pentru operatiunile privind datoria publică, precum și la Fondul Național de Preaderare și la agențiile de implementare;
- b) în cazul unor operațiuni cu risc ridicat, la alte instituții publice sau persoane juridice de drept privat care gestionează fonduri publice și/sau administrează patrimoniul public.

Operațiunile supuse controlului sunt cele cuprinse în cadrul general stabilit prin norme ale MFP, completate cu operațiunile cu risc ridicat.

Refuzul de viză al controlorului delegat nu are caracter de blocare a operațiunii financiare, aceasta executandu-se în baza deciziei pe propria răspundere a ordonatorului de credite, cu informarea MFP și a Curtii de Conturi.

Evaluarea activitatii controlorului delegat se face, anual, prin calitative, pe baza informatiilor cuprinse in rapoartele anuale, intocmite la nivelul conducerii CCD, privind activitatea controlorilor delegati, rapoartele structurilor de audit intern ale MFP si in rapoartele Curtii de Conturi.

Personalului care exercita atributii de control financiar preventiv delegat i s-a asigurat un sistem de salarizare stimulat.

Procesul de integrare a controlului financiar preventiv in sfera raspunderii manageriale este in curs si urmeaza a fi finalizat, conform programului de guvernare, in semestrul I 2006, pe baza graficelor aprobate de ministrul finantelor publice.

5.3.3. Sisteme de management financiar si control

Potrivit cadrului normativ existent, MFP este autoritatea administratiei publice centrale de specialitate care are responsabilitatea elaborarii si implementarii politicii in domeniul gestiunii financiare. MFP indruma metodologic, coordoneaza si supravegheaza asigurarea bunei gestiuni financiare in utilizarea fondurilor publice si in administrarea patrimoniului public.

MFP, prin infiintarea UCASMFC, a creat posibilitatea ca un organism specializat sa asigure coordonarea sistemelor de management financiar si de control referitor la:

- definirea unei strategii unitare in domeniul managementului financiar si al controlului;
- elaborarea standardelor de control intern;
- armonizarea normelor metodologice cu implicatii financiare prin incorporarea procedurilor de control in vederea asigurarii bunei gestiuni financiare a fondurilor si patrimoniului public;
- coordonarea sistemului de pregatire profesionala a specialistilor implicati in managementul financiar si al controlului;
- dezvoltarea sistemului de raportare a rezultatelor activitatii de control intern.

5.3.4. Controlul intern de baza al entitatilor publice

Romania agreeaza si utilizeaza elementele cadrului de control propuse prin modelul COSO, care implementat la nivelul entitatilor publice permite acestora sa-si administreze mai bine activitatile necesare pentru indeplinirea obiectivelor.

Cele 5 elemente componente ale modelului COSO sunt:

a) *existenta unui mediu de control favorabil*, reprezinta atitudinea intregului personal al organizatiei, inclusiv a managementului general fata de control prin acceptarea, utilizarea si aprecierea acestuia;

b) *evaluarea riscului*. Activitatile entitatii publice sunt supuse in permanenta riscurilor interne si externe care pot conduce la nerealizarea obiectivelor acesteia. Evaluarea riscurilor permite ierarhizarea acestora pentru identificarea riscurilor inacceptabile, entitatile publice trebuie sa creeze sisteme de control intern in vederea evitarii riscurilor inacceptabile si sa mentina la un nivel de toleranta riscurile acceptabile.

c) *activitatile de control*. Pentru fiecare grup de activitati/activitati/subactivitati, conducerea entitatii publice dispune de utilizarea unor forme de control intern, menite sa elimine sau sa limiteze riscurile asociate, sub forma:

- *autocontrolului activitatii* – exercitat, de catre fiecare salariat, prin respectarea propriilor proceduri de lucru instituite care cuprinde pe langa descrierea propriu-zisa a operatiunilor de executat si diferitele puncte de control prin care personalul poate aprecia ca a executat in mod corect operatiunea, de fapt cheile de control atasate operatiunilor;
- *controlului mutual* – exercitat intre fazele unui lant procedural, de fiecare post de lucru asupra modului de efectuare a prelucrarilor in cadrul postului de lucru anterior, pentru a putea adauga propriile prelucrari si pentru a pregati controlul pe care il va efectua postul de lucru urmator;
- *controlului ierarhic* – exercitat de persoanele care dispun de o functie de decizie in calitate de responsabil a unor activitati din entitatea publica;

Aceste trei forme de control sunt exercitate permanent asupra tuturor activitatilor entitatii publice, fiind implicat intregul personal al acesteia.

Pentru aceste forme de control nu sunt stabilite proceduri formalizate.

Alaturi de aceste forme de controlul intern de baza, atasat intrinsec activitatilor entitatii publice, a controlului financiar preventiv si a auditului intern, organizat in baza cerintelor exprese ale cadrului normativ existent, managementul entitatii publice are competente de a institui, atunci cand situatia impune acest lucru, si alte forme de control, din care cele mai des utilizate sunt:

- *inspectia* – declansata ca urmare a unor semnale privind potentiale nereguli, constand in examinarea documentelor, faptelor, activelor cu scopul stabilirii abaterilor de la legalitate, al luarii masurilor pentru protejarea folosirii fondurilor si patrimoniului public;
- *controlul patrimonial* – are ca obiective verificarea existentei, integritatea, pastrarea si paza bunurilor si valorilor.

Aceste forme de control au la baza reguli procedurale distincte, structuri specifice de exercitare si un timp limitat de desfasurare.

d) *informarea si comunicarea* – au ca scop legarea elementelor disparate de control intern astfel incat rezultatele acestuia sa fie cunoscute de toti cei care – direct sau indirect – vor trebui sa le implementeze. Lipsa unei comunicari eficiente conduce la o slaba perceptie a riscurilor si, in mod inerent, la conceperea unui dispozitiv de control neadecvat.

e) *monitorizarea* este un proces care evalueaza performanta sistemului de control intern si este exercitata de management prin activitati de supervizarea continua si evaluari periodice.

5.4. Organizarea Controlului Financiar Public Intern asupra fondurilor comunitare

Structura organizatorică a CFPI implementata in entitatile care deruleaza fonduri comunitare, respectiv Fondul Național de Preaderare (FNP), Oficiul de Plăți și Contractare PHARE (OPCP), precum si agentiile de management si implementare, organizate la nivelul ministerelor si companiilor nationale este urmatoarea:

- a. *Controlul financiar preventiv propriu*, exercitat asupra tuturor proiectelor de operatiuni financiare privind angajamentele si ordonantarile de plata;
- b. *Controlul financiar preventiv delegat*, exercitat asupra proiectelor de operatiuni financiare privind angajamentele si ordonantarile de plata peste un anumit plafon valoric, stabilite pe baza analizei riscului;
- c. *Controlul intern de baza* ;
- d. *Alte forme ale controlului intern* , in special actiuni de inspectie;
- e. *Audit public intern*, asigurat de structuri proprii.

6. ANALIZA-DIAGNOSTIC A CONTROLULUI FINANCIAR PUBLIC INTERN IN ROMANIA

În capitolele 4 si 5 s-a prezentat situația actuală a CFPI în România, atât cu privire la fondurile publice nationale, cât și cu privire la fondurile comunitare.

Pe baza acestei situații se poate realiza o analiză critică a CFPI în România, evidențiind atât punctele tari, cât și punctele slabe ale actualei situații, dupa cum urmeaza:

6.1. Punctele tari ale sistemului de Control Financiar Public Intern

Situația actuală a CFPI din România conține o serie de *puncte tari*, de natură să constituie baza de dezvoltare a acestuia, în conformitate cu cerințele și practica existentă la nivelul UE.

În principal, punctele tari identificate sunt:

- a) crearea cadrului normativ de desfășurare a CFPI în România, prin apariția și intrarea în funcțiune a OG nr. 119/1999 privind controlul intern și controlul financiar preventiv și a Legii nr. 672/2002 privind auditul public intern.
 - *consecința*: existența bazei legale privind organizarea și funcționarea CFPI.
- b) crearea și funcționarea structurilor specializate ale CFPI, în cadrul entităților publice, respectiv cele privind controlul financiar preventiv și auditul intern.
 - *consecință*: CFPI dispune de baza organizațională, atât la nivel central, cât și la nivelul aparatului teritorial, ceea ce asigură operaționalitatea la nivel național.
- c) existența, din punct de vedere metodologic și procedural, a normelor operaționale, manualelor și chestionarelor – liste de verificare pentru controlul financiar preventiv și auditul intern.
 - *consecință*: aceste forme de control funcționează efectiv și asigură în mod sistematic protejarea fondurilor publice, inclusiv a fondurilor comunitare, și a patrimoniului public.
- d) asigurarea mecanismelor de instruire și perfecționare a personalului din domeniul CFPI, atât prin asistența externă, furnizată de experți din țările membre, pentru controlul intern și auditul intern, cât și prin dezvoltarea sistemului național, respectiv INA și Școala de Finanțe Publice.
 - *consecință*: alinierea teoriei și practicii CFPI din România la standardele de control și audit acceptate pe plan internațional și la buna practică din UE.
- e) structurile de CFP și cele de API, răspund principiului separării funcționale, respectiv ele nu sunt implicate în nici un fel în gestiunea și executarea activității controlate/auditate la ordonatorii de credite.
 - *consecință*: asigură unul dintre principiile de bază, respectiv obiectivitatea, în funcționarea celor două structuri.
- f) sistemul românesc de CFPI îndeplinește condițiile de protejare și eficiență pentru instrumentele financiare de preaderare PHARE, ISPA și SAPARD.
 - *consecință*: folosirea eficientă a fondurilor comunitare este protejată de către sistemul românesc de CFPI.
- g) declansarea procesului de integrare a controlului financiar preventiv în sfera răspunderii manageriale, care se desfășoară pe baza unor proceduri și criterii specifice, aprobate de ministrul finanțelor publice.
 - *consecința*: creează premisele transferului a controlului financiar preventiv exclusiv în sfera răspunderii manageriale.

6.2. Punctele slabe ale sistemului de Control Financiar Public Intern

Situația prezentă a CFPI în România conține și o serie de *puncte slabe*, care influențează funcționarea optimă a acestuia și care, pe termen scurt și mediu, vor trebui remediate.

În principal, *punctele slabe* identificate sunt:

- a) definirea neclară a formelor de control intern, componente ale cadrului normativ actual, prezentate la pct. 5.3.4. și 5.3.5.
 - *consecința*:
 - confuzii între funcțiile controlului intern și cele ale auditului intern;
 - percepții diferite la nivel managerial asupra a ceea ce reprezintă „alte forme de control”;

- tendinta managementului de a se orienta, cu precadere, spre alte forme de control (inspectii, controale patrimoniale) si mai putin spre cele incluse in procedurile in baza carora se desfasoara activitatile.
- b) Intelegerea insuficienta a conducatorilor entitatilor publice privind responsabilitatea crearii si mentinerii functionalitatii sistemelor de management financiar si control
 - *consecinta*: interes redus din partea managementului pentru crearea unui sistem de management financiar si control performant.
- c) lipsa structurilor la nivelul entitatilor publice centrale care sa asigure armonizarea sistemelor de management financiar si control
 - *consecinta*: functionalitatea sistemului de management financiar si control este limitata si nu este asistata de personal de specialitate.
- d) nedefinitivarea standardelor generale de management financiar si control intern.
 - *consecință* : lipsa de armonizare la nivelul întregului sector public care determina riscul unei performanțe suboptimale a activitatii de management financiar si control.
- e) neelaborarea Codului controlului intern, care cuprinde ansamblul normelor de reglementare a controlului intern la nivelul institutiilor publice.
 - *consecinta*: lipsa unei componente importante a sistemului de control intern.
- f) dezvoltarea insuficienta a metodologiei generale pentru realizarea auditului de sistem si de performanță.
 - *consecință*: in practica, auditul de sistem si auditul performantei, inca, nu se realizeaza.
- g) existenta unui numar mare de structuri de audit intern mici (1-2 auditori), dispersate teritorial
 - *consecinta*: insuficienta concentrare a resurselor de audit ceea ce nu permite atingerea masei critice necesare exercitarii in mod corespunzator a acestei activitati.
- h) operationalitate partiala a sistemului informatic al CFPI. Subsistemul informatic aferent sistemului de management financiar si control intern este in curs de proiectare.
 - *consecință* : randament scazut in monitorizarea functionalitatii sistemelor de management financiar si control.

7. OBSERVATII ȘI PROPUNERI DIN PARTEA REPREZENTANTILOR COMISIEI EUROPENE

Definirea sistemului de CFPI in Romania a fost permanent monitorizata de Comisia Europeana, care prin expertii sai au formulat o serie de recomandari in vederea alinierii acestora la standardele de control intern si audit intern acceptate pe plan international si la buna practica din UE.

Recomandarile, cu impact major, a caror implementare presupune derularea unui plan strategic, sunt urmatoarele :

a) dezvoltarea coerenta si armonizata a sistemelor de management financiar si control bazate pe principiile si functiile raspunderii manageriale.

b) focalizarea activitatii CAPI pe dezbaterea si emiterea unei opinii profesionale competente asupra principalelor componente de strategie in dezvoltarea auditului intern in Romania (planificarea strategica si anuala, independenta auditorului intern, pregatirea profesionala, asigurarea calitatii activitatii de audit intern s.a.)

c) flexibilizarea cadrului metodologic general de desfasurare a misiunilor de audit intern in scopul cresterii independentei functionale si a punerii in valoare a judecatii profesionale a auditorilor interni. (Aceasta recomandare a fost formulata de SIGMA cu ocazia exercitiului de PEER-REVIEW din 2004, considerind un grad prea mare de standardizare a normelor metodologice, documente, circuite, responsabilitati si altele, care limiteaza initiativa auditorilor interni in procesul de auditare).

d) concentrarea resurselor de audit intern prin reducerea actualei dispersii teritoriale, configurata in multe unitati, dar mici (1-2 auditori), accentul trebuind sa cada pe crearea de capacitati de audit functionale si mai putin pe constituirea a noi unitati de audit intern.

e) identificarea nevoilor de formare și de stabilire a criteriilor de calificare a auditorilor interni, în care UCAAPI trebuie să aibă un rol major.

f) dezvoltarea cooperării între UCAAPI și Curtea de Conturi a României în vederea creșterii gradului de complementaritate între auditul extern și cel intern.

8. STRATEGIA ÎN DOMENIUL CONTROLULUI FINANCIAR PUBLIC INTERN ÎN ROMÂNIA

Modernizarea sistemului de CFPI din România în concordanță cu noile concepte europene, internațional recunoscute, bazat pe dezvoltarea unui sistem de CFPI intern, capabil să asigure sisteme sănătoase de gestiune a fondurilor publice și de administrare a patrimoniului public, inclusiv a fondurilor comunitare.

Obiectivele strategice

Strategia în domeniul CFPI în România urmărește să realizeze, în principal, obiectivele menționate mai jos, în vederea alinierii acestuia la *acquis* – ul comunitar:

a) Consolidarea bazei juridice de reglementare a domeniului CFPI cuprinde:

- principiile și funcțiile răspunderii manageriale, îndatoririle conducătorului de a stabili și menține, la un nivel funcțional, sistemele de management financiar și control, inclusiv de audit intern;
- organizarea și funcțiile auditului intern descentralizat, care va desfășura, alături de auditul financiar clasic, audit de sistem și audit de performanță conform standardelor internațional recunoscute. Auditorul intern va deveni un consultant pentru manager, evaluând sistemele de management financiar și control și oferind soluții pentru îmbunătățirea acestora;
- funcțiile și principiile de organizare a sistemelor de management financiar și control care trebuie să asigure conducerea entității publice, ca obiectivele organizației sunt realizate printr-o bună gestiune financiară a banilor publici, respectiv în condiții de regularitate, eficiență și eficacitate.

b) Dezvoltarea metodologiilor și procedurilor pentru control și audit intern în vederea alinierii acestora la standardele europene și a buneii practici internaționale în domeniu, prin:

- promovarea standardelor de control intern pentru sectorul public, având la baza modelul COSO
- elaborarea de ghiduri practice pentru implementarea standardelor de control intern.
- îmbunătățirea normelor generale de desfășurare a activității de audit intern în sensul creșterii flexibilității acestora pentru a pune în valoare inițiativa și judecata profesională a auditorilor.
- definirea pistelor de audit pentru operațiile financiare de bază ale entității publice.
- elaborarea manualelor/ghidurilor practice pentru derularea misiunilor de audit intern pentru funcțiile suport ale unei entități publice.

c) Întărirea rolului UCASMFC – structura distinctă în MFP, prin:

- elaborarea de standarde generale de control intern;
- dezvoltarea de proceduri și metodologii unitare, care se vor concretiza în elaborarea Codului controlului intern, care să cuprindă ansamblul normelor de reglementare a controlului intern la nivelul instituțiilor/autorităților publice;
- dezvoltarea sistemului de raportare a rezultatelor activității de control intern și elaborarea raportului anual, care va fi prezentat Guvernului;
- elaborarea de manuale, ghiduri de proceduri privind controlul intern;
- dezvoltarea de metodologii în domeniul riscului managerial;
- formularea de propuneri de îmbunătățire a cadrului normativ, care să asigure UCASMFC rolul de:
 - monitorizare și îndrumare metodologică a structurilor responsabile în domeniul controlului intern din entitățile publice, cu deosebire în direcția implementării sistemelor de management și control financiar, a armonizării acestora;
 - armonizare a normelor metodologice cu implicații financiare, elaborate la nivelul ministerelor de linie, din punctul de vedere al calității procedurilor de control, în vederea asigurării unei bune gestii financiare a fondurilor și patrimoniului public;
 - monitorizarea procedurilor de programare și execuție bugetară la nivelul entităților publice;
- elaborarea Codului de etică pentru personalul implicat în managementul financiar și control.

d) Organizarea compartimentelor de management financiar si control la nivelul principalelor institutiilor centrale, care sa realizeze exclusiv functiile de armonizare, monitorizare si indrumare metodologica, urmand ca functiile executive sa fie indeplinite la nivel descentralizat, prin:

- asigurarea si urmarirea elaborarii, pentru fiecare compartiment din structura entitatii publice, a normelor metodologice specifice privind managementul financiar si controlul, a procedurilor si ghidurilor;
- armonizarea normelor specifice privind managementul financiar si controlul, a procedurilor si fondurilor din structurile coordonate;
- raportarea trimestriala, catre UCASMFC, a modului de desfasurare a activitatii de control intern pentru activitatea proprie a institutiilor publice centrale, judetene si a entitatilor subordonate, respectiv Consiliilor locale.

Activitatea compartimentelor pentru armonizarea managementului financiar si controlului va fi indrumata, monitorizata si asistata tehnic de UCASMFC. (Aceste structuri se prevede sa functioneze la un numar limitat de institutii publice centrale – maxim 15 – care au in competenta elaborarea procedurilor specifice pentru administrarea unor fonduri publice).

e) Imbunatatirea organizarii structurilor de audit intern prin concentrarea resurselor de audit si reducerea dispersiei teritoriale. Activitatea se realizeaza in cadrul procesului de evaluare a activitatii de audit, in mod esalonat pentru toate entitatile publice centrale.

f) Integrarea treptata a CFP în sfera răspunderii manageriale, pe măsură ce controlul managerial va asigura eliminarea riscurilor în administrarea fondurilor publice prin întărirea independenței funcționale și ridicarea gradului de pregătire profesională a controlorilor, precum si prin indrumarea realizata de catre CCD.

- CFPP se exercita la toate entitatile publice asupra proiectelor de operatiuni stabilite de management, pe baza analizei riscului.
- CFPD isi va muta treptat atentia, in principal, spre indrumarea si monitorizarea activitatilor de control si management financiar la entitatile publice importante (autoritati publice centrale, institutii autonome etc.), inclusiv asupra operatiunilor financiare cu risc ridicat, precum si pe supravegherea procesului bugetar.

g) Îmbunătățirea sistemului de inregistrare si de urmarire a angajamentelor bugetare, prin informatizarea procesului de evidenta a angajamentelor bugetare.

h) Perfectioanarea pregatirii profesionale a personalului cu atributii in sistemele de management financiar si control, inclusiv audit intern, se va realiza prin programe de invatamant, organizate de Scoala de finante publice si Institutul National de Administratie, lectorii asigurandu-se si din cadrul CCD, care vor urma programe speciale pentru formatori.

i) Perfectionarea sistemului corespunzător pentru prevenirea iregularităților și luptei împotriva fraudei. Acest sistem ar trebui să permită identificarea și raportarea rapidă a iregularitatilor/fraudei ca și recuperarea sumelor pierdute. Consolidarea corpului central pentru lupta împotriva fraudei, care este punctul național de contact pentru OLAF.

9. CONCLUZII

Prin îndeplinirea obiectivelor strategice prevăzute în acest document se va realiza un sistem de CFPI modern și eficient, care să contribuie la buna gestionare a fondurilor publice, inclusiv a fondurilor comunitare. Acest document va face obiectul unor modificări și actualizări ori de câte ori va fi nevoie.

MFP avizează acest document și va întreprinde măsurile necesare în vederea implementării directiilor strategice si va propune Guvernului proiectele de acte normative necesar atingerii obiectivelor planului .

În Anexa nr. 3 este stabilit *Calendarul implementării măsurilor* cuprinse în Strategia dezvoltării CFPI în România.

10. MIJLOACELE MATERIALE, FINANCIARE SI UMANE NECESARE REALIZARII OBIECTIVELOR STRATEGICE IN DOMENIUL CFPI

10.1. Mijloace materiale

Valoare in EURO

- Realizarea sistemului informational integrat privind CFPI, care cuprinde: contabilitatea angajamentelor, baza de date legislativa, gestiunea activitatii de CFPI, stabilirea si extragerea esantioanelor semnificative pentru identificarea operatiunilor cu grad de risc (control aprofundat), necesitati de softuri aplicative, hard (realizat in proportie de 80%) si sistem de comunicatii **100.000**

- Pregatirea profesionala realizata prin:
 - sistemul INA, anual, 200 cursanti (8 cursuri x 25 pers.) x 5 mil. lei **300.000**
 - sistemul Scolii de Finante Publice, 100 cursanti -
 - asigurarea schimbului de experienta, cursuri cu experti straini - 960 cursanti (cursuri de baza - 400 pers., cursuri avansate - 400 pers., cursuri auditul fondurilor europene - 120 pers., cursuri auditul de sistem - 60 pers. si cursuri auditul performantei - 60 pers.)..... **1.356.000**

10.2. Resurse umane:

- controlori interni, respectiv 30 de persoane, prin crearea structurilor de MFC, la nivelul institutiilor publice centrale, esalonat pana in 2006..... **244.000**

10.3. Necesitati financiare2.000.000

Nota: Suma de 1.356.000 EURO este asigurata din fondurile Uniunii Europene.

DEFINIȚII ȘI CONCEPTE

Audit intern	Activitate functional independenta si obiectiva, care da unei organizatii o asigurare in ceea ce priveste gradul de control asupra operatiunilor, o indruma pentru a-i imbunatati operatiunile si contribuie la adaugarea unui plus de valoare; Ajuta organizatia sa isi indeplineasca obiectivele, evaluand printr-o abordare sistematica si metodică, procesele sale de management bazate pe riscuri, sistemele de control si de administrare, facand propuneri pentru a le consolida eficacitatea.
Auditul performantei	Un audit al economicitatii, eficientei si eficacitatii cu care entitatea auditata isi foloseste resursele pentru indeplinirea responsabilitatilor sale.
Auditul regularității	Atestarea responsabilitatii financiare, implicand examinarea si evaluarea inregistrarilor financiare si exprimarea unei opinii privind situatiile financiare; auditul sistemelor financiare si tranzactiilor incluzand o evaluare a conformitatii cu legile si regulile aplicabile.
Auditul de sistem	Auditul de sistem se referă la o evaluare in profunzime a sistemului de control intern, cu scopul de a evalua măsura în care controlul funcționează eficace. Este destinat să aprecieze acuratețea și competența declarațiilor financiare, legalitatea, regularitatea operațiunilor, precum și economia, eficiența și eficacitatea operațiunilor. Un audit al sistemului ar trebui să fie urmat de verificări de fond pentru un număr de operațiuni, bilanțuri contabile, etc., pentru a determina dacă declarațiile financiare ale entității auditate sunt corecte și complete, operațiunile vizate sunt legale și au caracter de regularitate, iar criteriile de economicitate, eficiență și eficacitate sunt îndeplinite
Control intern	Intregul sistem de controale financiare si nonfinanciare, structurile organizatorice, metodologiile, procedurile, inclusiv auditul intern, stabilit de management potrivit scopurilor sale, menit sa-l ajute in administrarea entitatii auditate in mod economic, eficient si eficace, asigurand respectarea strategiilor manageriale; protejarea activelor si resurselor; asigurand acuratetea si completitudinea inregistrarilor contabile; precum si elaborarea la termenele stabilite si in mod demn de incredere a datelor financiare si manageriale.
Control financiar public intern (CFPI)	CFPI este ansamblul controlului financiar executat, intern, de către o organizație guvernamentală sau de către organizațiile sale delegate, în scopul asigurării că managementul financiar și controlul instituțiilor ce folosesc fonduri publice (inclusiv fonduri externe) sunt în concordanță cu legislația, prevederile bugetare, principiile unui management financiar sănătos, transparenței, eficienței, eficacității și al economicității. CFPI cuprinde toate măsurile de control al tuturor veniturilor statului, cheltuielilor, bunurilor, drepturilor și obligațiilor. Reprezintă scopul larg al controlului intern. Cuprinde, dar nu se limitează, la controlul preventiv și auditul intern.
Economie	Micșorarea costului fondurilor utilizate pentru atingerea obiectivelor, în funcție de rentabilitate sau de rezultatele unei activități.
Eficacitate	În ce măsură obiectivele unei activități sunt atinse, mai exact compararea impactului prevăzut cu impactul real.
Eficiență	Maximizarea rezultatelor unei activități, pornind de la elementele furnizate.

Independență funcțională	<p>Statutul special al controlorului financiar (sens strict) sau a auditorului îi conferă posibilitatea de a lua o decizie profesională liberă de orice influență din partea instituțiilor ce conduc organismul controlat sau care face obiectul unui audit.</p> <p>Acest concept implică o respectare a echilibrului dintre responsabilitățile gestiunii organizației și a celor ce efectuează controlul sau auditul.</p>
Managementul riscului	<p>Procesul global de identificare, evaluare și monitorizare a riscurilor și de implementare a controlului necesar pentru a menține expunerea la risc la un nivel acceptabil.</p> <p>Conducerea creează condițiile și stabilește instrumentele necesare pentru evaluare, prioritizează și decide înainte de desfășurarea unei activități, pentru a-i permite să obțină o asigurare rezonabilă de atingere a obiectivelor, în condițiile unei folosiri judicioase a fondurilor. Sistemul de control intern asigură că, conducerea se protejează de riscuri inacceptabile.</p>
Standarde de audit	<p>Modelele sau standardele de audit furnizează un cadru minim, ce permite auditorilor să stabilească etapele auditului și procedurile necesare realizării obiectivelor auditului. Pe baza acestor criterii se evaluează calitatea rezultatelor auditului.</p>

BAZA NORMATIVA ACTUALA A CFPI

1. Legea nr. 672/2002 privind auditul public intern.
2. Ordonanta Guvernului nr. 119/1999 privind controlul intern si controlul financir preventiv, republicata.
3. OMFP nr. 38/2003 pentru aprobarea Normelor generale privind exercitarea activitatii de audit public intern.
4. OMFP nr. 252/2004 pentru aprobarea Codului privind conduita etica a auditorului intern.
5. OMFP nr. 445/2004 pentru aprobarea Normelor proprii privind exercitarea activitatii de audit public intern in cadrul Ministerului Finantelor Publice.
6. OMFP nr. 1780/2002 pentru aprobarea Pistei de audit pentru Programul SAPARD derulat prin Fondul National de Preaderare din cadrul Ministerului Finantelor Publice.
7. OMFP nr. 1779/2002 pentru aprobarea Pistei de audit pentru Programul PHARE derulat prin Fondul National de Preaderare din cadrul Ministerului Finantelor Publice.
8. OMFP nr. 1777/2002 pentru aprobarea Pistei de audit pentru Programul PHARE derulat prin Oficiul de Plati si Contractare Phare din cadrul Ministerului Finantelor Publice.
9. OMFP nr. 1706/2002 pentru aprobarea Normelor metodologice privind auditul intern al Programului ISPA derulat prin Oficiul de Plati si Contractare Phare.
10. OMFP nr. 1781/2002 pentru aprobarea Pistei de audit privind Programul ISPA derulat prin Oficiul de Plati si Contractare Phare.
11. OMFP nr. 1778/2002 pentru aprobarea Pistei de audit privind Programul ISPA derulat prin Fondul National.
12. OMFP nr. 867/2002 pentru aprobarea Normelor metodologice privind auditul intern al Programului SAPARD derulat prin Fondul National de Preaderare.
13. OMFP nr. 522/2003 pentru aprobarea Normelor metodologice generale referitoare la exercitarea controlului financiar preventiv, modificate prin OMFP nr. 1.226/2003 si prin OMFP nr. 1.679/2003, modificate si completate prin OMFP nr. 912/2004.
14. OMFP nr. 752/2003 de aprobare a Cadrului general al operatiunilor supuse controlului financiar preventiv delegat, a Cadrului specific al operatiunilor care privesc bugetul Trezoreriei statului, datoria publica si alte actiuni specifice Ministerului Finantelor Publice, supuse controlului financiar preventiv delegat, a Cadrului specific al operatiunilor supuse controlului financiar preventiv delegat exercitat la Ministerul Educatiei si Cercetarii - capitolul de cheltuieli bugetare 71.01 "Cercetare stiintifica", a Cadrului specific al operatiunilor supuse controlului financiar preventiv delegat exercitat la Casa Nationala de Asigurari de Sanatate si casele de asigurari de sanatate din subordine, a Cadrului specific al operatiunilor supuse controlului financiar preventiv delegat la Autoritatea Nationala pentru Persoanele cu Handicap.
15. OMFP nr. 940/2003 pentru aprobarea Normelor metodologice privind organizarea si exercitarea controlului financiar preventiv delegat la Fondul National de Preaderare si la Agentia SAPARD, in cadrul Programului SAPARD.
16. OMFP nr. 941/2003 pentru aprobarea Normelor metodologice privind organizarea si exercitarea controlului financiar preventiv delegat in cadrul proiectelor finantate din fonduri ISPA si a Normelor metodologice privind organizarea si exercitarea controlului financiar preventiv delegat in cadrul proiectelor finantate din fonduri PHARE, completate prin OMFP nr. 1.286/2003 si prin OMFP nr. 294/2004.

17. OMFP nr. 1.031/2003 pentru aprobarea Normelor metodologice privind stabilirea criteriilor de evaluare a controlului financiar preventiv la nivelul institutiilor publice si procedurile de integrare a acestuia in sfera raspunderii manageriale, precum si rolul Ministerului Finantelor Publice in cadrul acestui proces.

18. OMFP nr. 1.373/2004 privind constituirea Comitetului de conducere si a Grupului de lucru pentru elaborarea de propuneri in vederea crearii unei structuri centrale de armonizare a sistemelor de control si management financiar, modificat si completat prin Ordinul ministrului finantelor publice nr. 291/2005.

19. Hotararea Guvernului nr. 2.088/2004 pentru modificarea si completarea Hotararii Guvernului nr. 1.574/2003 privind organizarea si functionarea Ministerului Finantelor Publice si a Agentiei Nationale de Administrare Fiscala, prin care s-a constituit UCASMFC.

20. OMFP nr. 104/2005, prin care s-au aprobat atributiile pe linia de management financiar si control a UCASMFC.

PROGRAM DE IMPLEMENTARE A MASURILOR STABILITE PRIN STRATEGIA DEZVOLTARII CFPI IN ROMANIA

Nr. crt.	Actiunea	Termen
1.	<p>Dezvoltarea metodologiilor si procedurilor pentru control si audit intern in vedera alinierii acestora la standardele europene si a bunei practici internationale in domeniu:</p> <p>1.1. Revizuirea normelor generale de desfasurare a activitatii de audit intern;</p> <p>1.2. Elaborarea Manualului pentru realizarea auditului de performanta;</p> <p>1.3. Elaborarea ghidurilor practice pentru derularea misiunilor de audit intern pentru functiile suport ale unei entitati publice:</p> <ul style="list-style-type: none"> - evaluarea activitatii de audit; - gestiunea resurselor umane; - achizitii publice; - contabilitate publica; - tehnologia informatiilor; - inventarierea patrimoniului; - activitatea juridica; - implementarea deciziilor. <p>1.4. Definitivarea pistelor de audit pentru operatiunile financiare de baza ale entitatililor publice;</p> <p>1.5. Elaborarea de standarde generale de control intern;</p> <p>1.6. Elaborarea de metodologii in domeniul riscului managerial;</p> <p>1.7. Dezvoltarea modalitatilor de informare si analiza a activitatii de control intern la institutiile publice;</p> <p>1.8. Dezvoltarea unei metodologii cadru privind sistemele de control intern in institutiile publice.</p>	<p>Dec. 2005</p> <p>Oct 2005</p> <p>Mai 2005 Iunie 2005 Aug. 2005 Sept. 2005 Dec.2005 Martie 2006 Iunie 2005 Sept. 2006</p> <p>Iunie 2006</p> <p>Iulie 2006</p> <p>Dec. 2006</p> <p>Dec. 2005</p> <p>Dec. 2007</p>
2.	<p>Intarirea rolului Unitatii centrale de armonizare a sistemelor de management financiar si control:</p> <p>2.1. Reglementari privind rolul Unitatii centrale de armonizare a sistemelor de management financiar si control, monitorizarea si indrumarea activitatii structurilor de armonizare a sistemelor de management financiar si control;</p> <p>2.2. Reglementari privind rolul Unitatii centrale de armonizare a sistemelor de management financiar si control in armonizarea normelor metodologice cu implicatii financiare, elaborate la nivelul ministerelor de linie, din punct de vedere al existentei procedurilor de control in vederea asigurarii bunei gestiuni financiare a fondurilor si patrimoniului public.</p>	<p>Nov. 2005</p> <p>Nov. 2005</p>
3.	<p>Organizarea structurilor de armonizare a sistemelor de management financiar si control la nivelul institutiilor centrale, care sa realizeze functiile de armonizare, monitorizare si indrumare metodologica.</p>	<p>Nov. 2005</p>

4.	Imbunatatirea organizarii structurilor de audit intern prin concentrarea resurselor de audit si reducerea dispersiei teritoriale. (Activitatea se realizeaza in cadrul procesului de evaluare a activitatii de audit, in mod esalonat pentru toate entitatile publice centrale).	Dec. 2006
5.	Integrarea controlului financiar preventiv propriu in sfera raspunderii manageriale in baza evaluarilor facute de auditul Ministerului Finantelor Publice pe masura eliminarii riscurilor in administrarea fondurilor publice de catre ordonatorii de credite.	Iulie 2006
6.	Perfectionarea pregatirii profesionale a personalului cu atributii in sistemele de management financiar si control, inclusiv audit intern, prin:	
	6.1. Formare de baza si pregatire aprofundata in domeniul auditului intern (asistenta tehnica finantata din fonduri europene, prin sistemul Scolii de Finante Publice si Institutul National de Administratie;	Dec. 2006
	6.2. Formare in domeniul auditului de sistem si auditului performantei (asistenta tehnica finantata din fonduri europene);	Dec. 2006
	6.3. Formare de baza si pregatire aprofundata a personalului cu atributii in sistemele de management financiar si control (asistenta finantata din fonduri europene si prin sistemul Scolii de Finante Publice si Institutul National de Administratie).	Dec. 2006

Mihai Spranceana

Petre Dima

Director General
Unitatea Centrala de Armonizare
pentru Auditul Public Intern

Controlor financiar sef
Unitatea Centrala de Armonizare
pentru Sistemele de Managemnt
Financiar si Control